

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 2990388
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Şubat 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (10 Adet, 10 Sayfa)*
- Cevap Yazısı (115 Adet, 202 Sayfa)

7/57416-57420

GK 95

ISPARTA MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. AYLİN CESUR'UN
TBMM 7/57416, 7/57417, 7/57418, 7/57419 VE 7/57420
ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGELERİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR:

Çevre planlamasında, madencilik faaliyetleri, doğa ve yerleşim yerleri ile uyum içerisinde düzenlenmesi gereken faaliyetlerdendir. Uygunsuz madencilik faaliyetlerine izin verilmesi, denetimlerinin yapılmaması gibi sorunlar, doğaya zarar verdiği gibi, tarım alanlarını, su kaynaklarını, yerleşim yerlerini ve bu bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın hayat kalitesini son derece olumsuz etkilemektedir.

Isparta İlimiz, madencilik faaliyetlerinin yoğun gerçekleştiği bir ilimiz olmakla birlikte, Isparta İlimizdeki pek çok köyümüzdeki vatandaşlarımız uygunsuz ve denetimsiz madencilik faaliyetlerinin köylerine ve yaşamlarına verdikleri zararlardan şikayetçidir. Isparta İlimizin Aksu ilçesine bağlı Karağ Köyü'nde yaşayan vatandaşlarımız, köyleri çevresindeki maden alanlarının kontrolsüz artışına karşı bir önlem alınması ve düzenleme yapılması yönünde talepleri mevcuttur.

Bu anlamda;

- 1) Isparta İlinin, Aksu İlçesine bağlı Karağ, Karacahisar, Kösre, Koçular ve Katip Köylerinde; yaşanan yukarıdaki sorunlar göz önüne alındığında, Bakanlığınız madencilik faaliyetlerinin yerleşim yerleri ve doğa ile uyumlu devam edebilmesi yönünde nasıl bir çalışma yapmaktadır?
- 2) Madencilik faaliyetleri için ihale süreçleri vatandaşların kaygıları ve yaşayabilecekleri maddi manevi her türlü olumsuzluklar dikkate alınarak yapılmakta mıdır?
- 3) Madencilik faaliyetlerinin ÇED raporlarına uygunluğu ne sıklıkta denetlenmektedir?
- 4) Eğer Bakanlığın bu yönde bir çalışması yoksa, gerekçeleri nelerdir?

CEVAPLAR:

1- Isparta İli Aksu İlçesi, **Karağ Köyü** Mevkiinde; Ece Mermer Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. uhdesinde bulunan 201400373 ruhsat no.lu sahada yapılması planlanan II-B Grubu Mermer Ocağı Projesine ilişkin EK-2 kapsamında yapılan başvuruya ait ÇED süreci Isparta Valiliğince (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) sonlandırılmıştır.

Musa EYİĞÜN tarafından 202000859 ruhsat no.lu sahada yapılması planlanan II-B Grubu Mermer Ocağı Projesine ilişkin, Isparta Valiliğince (Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) 25.01.2021 tarih ve 149520 sayılı yazı ile ÇED Gereklidir Kararı verilmiştir. Projeye ilgili olarak, faaliyet sahibi tarafından ÇED Raporu hazırlatılarak, Bakanlığımıza EK-1 kapsamında ÇED başvurusunda bulunulmuştur. Yapılan ÇED İnceleme ve Değerlendirme sürecinde, kurumlara görüş sorulmuş olup, Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün 27.07.2021 tarihinde bildirilen görüş yazısında projenin gerçekleştirilmesinin mevzuat bakımından uygun olmadığı belirtilmesi üzerine, ÇED Yönetmeliğinin 6. maddesinin 4. bendine göre Bakanlığımız 02.08.2021 tarihinde bu projenin ÇED sürecini sonlandırmıştır.

Musa EYİĞÜN tarafından proje alanı revize edilerek EK-1 kapsamında aynı ruhsat sahası için 12/10/2021 tarihinde ÇED başvurusunda bulunulmuş olup, projeye ilişkin ÇED İnceleme ve Değerlendirme süreci Bakanlığımızda devam etmektedir. Aksu İlçesi, Karağı Köyü sınırları içerisinde, ÇED Olumlu veya ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiş Mermer Ocağı projesi bulunmamaktadır.

Karacahisar Köyü Mevkiinde; 10 adet maden ocağı faaliyetlerinin yapıldığı alanlarda; Isparta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzün teknik ekiplerince, ani, planlı ve şikâyetle bağlı olarak toplam 42 adet denetim gerçekleştirilmiş ve bir mermer ocağına ÇED taahhüdüne aykırı davranmaktan dolayı idari para cezası uygulanmıştır.

Kösre Köyü sınırları içerisinde, ÇED Olumlu veya ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiş Mermer Ocağı projesi bulunmamaktadır.

Koçular Köyü Mevkiinde; 1 adet mermer ocağının faaliyette olduğu, 2 adet mermer ocağının faaliyet göstermediği, faaliyette olan ocak sahasında 1 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Katip Köyü Mevkiinde; 1 adet mermer ocağına ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiş olup, söz konusu sahada herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır.

2- Maden sahalarının ihale edilmesi ile ilgili iş ve işlemleri Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü yapmaktadır.

3- Isparta İlinde faaliyet gösteren mermer ocakları için ÇED Yönetmeliğinin 18. maddesine göre, Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediği ve Çevre Kanunu kapsamında yürürlüğe giren meri mevzuat hükümlerine uyulup uyulmadığı konularında, ani, planlı ve şikâyetle bağlı denetimler gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında, Isparta İl Özel İdaresi Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü tarafından oluşturulan Madencilik Faaliyetleri İnceleme ve Denetleme Komisyonu marifetiyle, ocak sahalarında gerekli denetimler yapılmaktadır.

4- 25.11.2014 tarihli 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinin 4. maddesinde;

“Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) : Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler hakkında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemlerin ilgili mevzuat hükümleri ile bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlığımız kararını,

Proje tanıtım dosyası: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelere, ÇED uygulanmasının gerekli olup, olmadığının belirlenmesi amacıyla hazırlanan dosyayı ifade eder.”

şeklinde tanımlanmıştır.

Isparta İli sınırları içerisinde, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçek veya tüzel kişilere işletme ve arama ruhsatı verilen maden sahalarında, ruhsat sahiplerince yapılması planlanan Mermer Ocağı projeleri için, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze sunulan Proje Tanıtım Dosyaları ile ilgili olarak, görüş sorulan; **Isparta Orman Bölge Müdürlüğü** (6831 Sayılı Orman Kanunu ve meri mevzuatlar çerçevesinde orman ağaçları (sedir, karaçam, ardıç vb.) ve orman yolu güzergâhı ile ilgili gerekli izin konuları.) **Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü** (Doğal sit alanları, Tabiat varlığı (tescilli anıt ağaçlar, mağaralar vs.) koruma alanları.), **İmar ve Planlamadan Sorumlu Şube Müdürlüğü** (1/100000 Ölçekli Antalya-Burdur-Isparta Planlama Bölgesi Çevre Düzeni Planı ve plan hükümleri), **Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge Müdürlüğü (Isparta Şube Müdürlüğü)** (Yaban hayatı (fauna) ve endemik türler (flora), sulak alanlar ilgili konular), **DSİ 18. Bölge Müdürlüğü** (Yeraltı ve yüzeysel su kaynaklarının incelenmesi ve yer altı suyu kullanım izinlerinin verilmesiyle ilgili konular), **İl Tarım ve Orman Müdürlüğü** (Tarım ve mera alanları ile buna bağlı hayvancılık faaliyetlerine ilişkin konular), **İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü** (Arkeolojik kalıntılar, tarihi ve kültürel değerlerle ilgili konular), **Tarım ve Orman Bakanlığı (Su Yönetimi Genel Müdürlüğü)** (Karacaören 1. ve 2. Baraj Gölleri ve Havzası için Belirlenen Özel hükümleri kapsamında belirlenen konuları) gibi ilgili kurumlar tarafından mevzuatları kapsamında yaptıkları inceleme ve değerlendirmeler neticesinde faaliyetin yapılmasında sakınca olmadığı belirtilmesi durumunda, İl Müdürlüğümüzce, projenin çevresel etkilerine karşı alınacak önlemler ve tedbirlerin yer aldığı, Proje Tanıtım Dosyalarının ÇED Yönetmeliği'nin 15. maddesi uyarınca incelenmesi ve değerlendirilmesi, projenin çevresel etkilerinin tüm yönleriyle irdelenmesi ve proje sahibince sahada her türlü tedbirin alınacağına taahhüt edilmesi hususu dikkate alınarak ve ilgili kurumların teknik görüşleri doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak, Yönetmeliğin 17. maddesi gereğince, Valilikçe, "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararları" verilmektedir. Olumsuz kurum görüşü bulunması durumunda ise projeye ilişkin ÇED süreci sonlandırılmaktadır.

Proje Tanıtım Dosyasında, bilimsel dağılım modelleme yöntemiyle toz, gürültü hesaplamalarına yer verilmekte, oluşması muhtemel pasa, katı atık, tehlikeli atık, özel atıklar, ambalaj atıkları, atık su gibi hususlarla ilgili faaliyetin oluşturacağı çevresel etkiler ve alınacak tedbirler ortaya konulmaktadır.

İşletme sahiplerince; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alınmasına müteakip faaliyete geçilmeden önce, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre çevre izni almakla yükümlü olan ocak sahalarında, Bakanlığımızca yetkilendirilmiş akredite laboratuvarlar tarafından yapılan çevre iznine esas toz ölçümlerine ait Emisyon Ölçüm Raporları İl Müdürlüğümüze sunulmaktadır. Ölçüm sonuçlarına göre yapılan inceleme ve değerlendirmelerin ardından, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümlerinde belirtilen sınır değerlerin sağlandığının tespiti halinde, maden ocaklarına çevre izni verilmekte olup, bahse konu Yönetmeliğe göre, ocak sahalarında her iki yılda bir toz ölçümleri gerçekleştirilerek, sonuçlara ait Teyit Ölçüm Raporları hazırlanmaktadır. Faaliyet tamamlandıktan sonra ruhsat sahalarında gerekli rehabilitasyon çalışmalarının yapılacağı, sahada herhangi bir atık ve artık bırakılmayacağı, hava, toprak ve canlı yaşamı üzerinde tehlike oluşturacak etkilere izin verilmeyeceği proje sahibinin taahhüdü altında olup, bu sayede ocak sahalarında ve çevresinde faaliyetten kaynaklanabilecek çevresel etkilerin minimum düzeye indirilmesi sağlanmaktadır.

Sonuç olarak, ÇED, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevre açısından olumsuz yöndeki etkilerinin ortaya konulduğu ve olumsuz etkilerin çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin belirlendiği bir planlama süreci olup, Yönetmeliğin EK-1 ve EK-2 listesinde yer alan projeler için hazırlanması gerekli olan ÇED Raporu ve Proje Tanıtım Dosyası, projenin yapılıp yapılamayacağına dair karar verilebilmesi için, yetkili mercilere bilgi sağlamak amacıyla hazırlanmakta ve taahhütler bütününden oluşmaktadır.